

TINI- SOS

The International New Issues In Social Sciences

Number: 6

Volume: 2

pp: 51-68

Summer 2018

Sınırsız İyileşme Ve İnovasyonun KOBİ'lerin Performansı İle İlişkisi: Tr82 Bölgesinde Bir Çalışma

Okan AY¹

Özet

Bu çalışmanın amacı, üretim sektörü içinde yer alan küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin performansına sınırsız iyileşme ve inovasyon ile ilişkisinin tespit edilmesidir. Bu amaçla ilk olarak literatür taraması yapıp ölçekler geliştirilmiştir. Geliştirilen ölçekleri anket formuna dönüştürülüp veriler elde edilmiştir. Araştırma Kastamonu İli organize sanayi bölgesi ve küçük sanayi sitesindeki KOBİ'lere uygulanmıştır.

Araştırmanın sonuçlarına göre; sınırsız iyileşme ve inovasyonun KOBİ'lerin performansı ile ilişkisinin pozitif yönde ve anlamlı olduğu belirlenmiştir.

Bu bulguların araştırmanın yapıldığı KOBİ'ler açısından önemli ve yol gösterici olduğu söylenebilir. Araştırmanın, bundan sonra yapılacak araştırmalara da katkı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sınırsız İyileşme, İnovasyon, KOBİ Performansı

JEL Kodu: M10

---

¹ Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi, okanay@windowslive.com

The Relationship AMong Unlimit Improvement, İnovation and SME's Performance: A Study in TR82 Area

Abstract

The aim of this study is to determine unlimited improvement in the performance of small and medium-sized enterprises in the manufacturing sector and their relation to innovation. For this purpose, literature review and scales were first developed. Developed scales were transformed into questionnaire form and obtained. Research Kastamonu was applied to the SMEs in the industrial zone and the small industrial zone.

According to the results of the research; unlimited recovery and innovation in relation to performance of SMEs was found to be positive and significant.

It can be said that these findings are important and guiding in terms of the SMEs surveyed. It can be argued that the researches to be done after that can also contribute.

Key words: Improvement, İnovation, SME Performance

JEL Code: M10

I. Giriş

Türkiye'de önemli bir paya sahip olan Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler toplam girişim sayısının %99,8'ini oluşturmaktadır. Buna karşılık istihdam payının ise %73,5'ini oluşturmaktadır. 250 kişiden az çalışanı yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri 40.000.000 TL' dan az olan ve yönetmelikte mikro işletme, küçük işletme ve orta büyüklükteki işletme olarak sınıflanmaktadır.

Kalite iyileştirme uygulamalarından biri olan sınırsız iyileşme, tüm örgütsel süreçlerde iyileştirmenin devamlı ve sınırlama getirmeden uygulanması, kalite iyileştirme çalışmalarının tüm süreçler, kişiler, aşamalar ve diğer örgüt içi ve dışı faktörlere yaygınlaştırılması ve bunun için mevcut ve olası tüm sınırlamaların ortadan kaldırmasını esas alan bir kalite iyileştirme uygulamasıdır (Küçük, 2016: 335).

Yenilik, işletme uygulamalarında, organizasyonunda, dış ilişkilerde ve iyileştirilmiş bir ürün/hizmet veya süreç, yeni pazarlama yöntemi veya yeni bir organizasyon yönteminin gerçekleştirilmesidir (OECD ve Eurostat, 2005).

Bir rekabet aracı olan inovasyon firmalar için kârlılığı ve verimliliği artırır, yeni pazarlara girilmesini ve mevcut pazar konumunu büyütülmesinde önemli bir

rol almaktadır. Rekabet gücü yüksek firmalar ekonomik olarak kalkınır ve küresel ölçekte rekabet avantajı sağlamaktadır (Elçi, 2007)

İşletme performansının ölçümü bir yandan işletmenin kendi çabalarını denetlemesi diğer yandan hedef pazarda müşteri memnuniyeti yaratması açısından bir zorunluluk olmaktadır. Ayrıca performans ölçümü işletme yöneticilerinin kararlarına yön veren karar girdileri yaratır.). İşletme performansının ölçümü bir yandan işletmenin kendi çabalarını denetlemesi diğer yandan hedef pazarda müşteri memnuniyeti yaratması açısından bir zorunluluk olmaktadır. Ayrıca performans ölçümü işletme yöneticilerinin kararlarına yön veren karar girdileri yaratır. Performans organizasyonun temelinde müşteri memnuniyeti, verimlilik, kârlılık, büyüme, itibar ve imaj gibi amaçların toplanmaktadır (Barutçugil, 2002: 11-14).

KOBİ'lerin performanslarını arttırmaları için işletme içindeki örgüt yapılarını iyileştirmeleri kaçınılmaz hale gelmektedir. Gerek yöneticiler, çalışanlar, gerek süreçler, uygulamalar, araçların hepsinin kaliteleri iyileştirilmelidir. İşletme sahipleri rekabetlerini sürdürüp pazarda tutunabilmeleri için yenilik yapmaları kaçınılmazdır. Yeni yöntemler, yeni fikirleri hayata geçirmeleri ve araştırma geliştirme konusuna önem vermeleri gerekmektedir. Ancak bu şekilde işletme performansının verimliliği, müşteri memnuniyetleri, itibarları, pazar payları, satış ve karlılığı artmaktadır.

Bu çalışmada sınırsız iyileşme ve inovasyonun KOBİ'lerin performansını ilişkisini ölçmek amaçlanmıştır. Araştırma için Kastamonu İli organize sanayi bölgesinde ve küçük sanayi sitesinde üretim yapan işletmeler seçilmiştir. Söz konusu işletmelerin iyileşme çalışmaları ve yeniliklerin işletme performansını arttıran pazardaki payını, satış ve karlılığını arttırmalarını, ülke ekonomisine katkısını daha da artırılması bakımından önemli olduğu ileri sürülmektedir.

II. Amaç

Araştırmanın amacı sınırsız iyileşme ve inovasyonun KOBİ'lerin performansı ile ilişkisinin belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda sınırsız iyileşme ve inovasyonun KOBİ performansına ilişkisi araştırılacak ve sınırsız iyileşme ile inovasyonun arasında bir ilişkinin var olup olmadığı araştırılacaktır. Ayrıca elde edilen bulguların kontrol değişkenleri olan demografik faktörler bakımından istatistiki olarak anlamlı farklılık gösterip göstermediği incelenecektir.

III. Kapsam ve Yöntem

Bu araştırmanın ana kütlesi Kastamonu Organize Sanayi Bölgesindeki ve küçük sanayi sitesinde faaliyet gösteren KOBİ'lerdir. Araştırma tesadüfi olmayan örnekleme yöntemlerinden yargısal örnekleme yöntemi (Küçük, 2016: 98) kullanılmış olup veriler yüz yüze anket yöntemi ile elde edilmiştir. Kastamonu OSB'de faal 25 KOBİ yer almaktadır. Küçük sanayi sitesinde üretim alanında faaliyet gösteren işletme sayısı ise yaklaşık 90 civarındadır. Araştırmada organize sanayi bölgesi ve küçük sanayi sitesinde faaliyet gösteren 115 firmadan çalışmaya katılan 75 adet KOBİ değerlendirmeye alınmıştır.

Bu araştırmada sınırsız iyileşme ölçeği olarak Küçük (2011) ölçeğinden faydalanılmıştır.

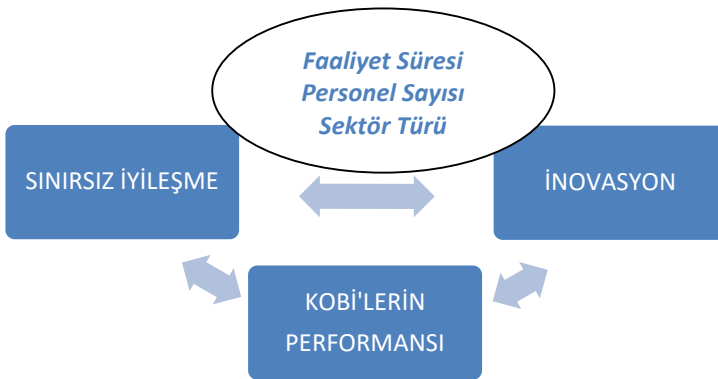
İnovasyon ölçeği olarak Küçük ve Kocaman (2014) ölçeğinden ve Erdem ve arkadaşları (2013) ölçeğinden faydalanılmıştır.

KOBİ'lerin performansı ölçeği olarak Küçük ve Kocaman (2014) ölçeğinden ve Erdem ve arkadaşları (2013) ölçeğinden faydalanılmıştır.

Araştırmada kullanılan üç ölçek de beşli likert ölçeğine göre hazırlanmış olup 1 "tamamen katılıyorum"dan 5 "tamamen katılmıyorum" a doğru bir sıralamayı içermektedir (Küçük, 2016: 81)

IV. Araştırmanın Modeli

Şekil 1.'de Araştırmanın modeli verilmiştir

Şekil 1.'de görüleceği üzere araştırmanın modeli Sınırsız İyileşme, İnovasyon ve KOBİ Performansı değişkenleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma kapsamında ayrıca kontrol değişkenleri olan Faaliyet Süresi, Personel Sayısı ve Sektör Türü bakımından istatistiki olarak anlamlı farklılık bulunup bulunmadığı incelenmiştir.

V. Hipotezler

Giriş kısmında paylaşılan literatür kapsamında araştırmanın hipotezleri şu şekilde belirlenmiştir:

H₁: Sınırsız iyileşme ile KOBİ'lerin performansını arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki vardır.

H₂: İnovasyon ile KOBİ'lerin performansı arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki vardır.

H₃: Sınırsız iyileşme ve inovasyonun arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki vardır.

VI. Bulgular ve Analiz

6.1 İşletmelerin Demografik Yapısı

İşletme sahibi ve insan kaynaklarının cevaplandığı anketler sonucu KOBİ'lerin faaliyet süreleri, çalışan personel sayıları ve faaliyet gösterdikleri sektörler aşağıdaki Tablo 1.'de gösterilmiştir.

Tablo 1.KOBİ'lerin Faaliyet Süresi Bakımından Dağılımı

Faaliyet Süreleri	Frekans	Yüzde
5 Yılden Az	21	28,0
5-10 Yıl Arası	16	21,3
10-15 Yıl Arası	9	12,0
15-20 Yıl Arası	6	8,0
20 Yılden Fazla	23	30,7
Toplam	75	100,0

Tablo 1.'den görüleceği üzere toplamda 75 faaliyet gösteren işletmelerin faaliyet süreleri %30,7 ile en yüksek 20 yıldan fazla faaliyet gösteren işletmeler bulunmakta, arkasından %28,0 ile 5 yıldan az sürede faaliyet gösteren

işletmeler geliyor, %21,3 ile 5-10 yıl arası faaliyet gösteren işletmeler, %12,0 ile 10-15 yıl arası faaliyet gösteren işletmeler ve son olarak da %8,0 ile en düşük 15-20 yıl arası faaliyet gösteren işletmeler mevcuttur.

İşletme sahibi ve insan kaynaklarının cevaplandığı anketler sonucu KOBİ'lerin çalışan personel sayıları aşağıdaki Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. KOBİ'lerin Çalışan Personel Sayısı Bakımından Dağılım

Çalışan Personel Sayıları	Frekans	Yüzde
1-10	27	36,0
11-20	17	22,7
21-30	10	13,3
31-40	7	9,3
41'den Fazla	14	18,7
Toplam	75	100,0

Tablo 2'den görüleceği üzere çalışan personel sayılarına bakıldığında işletmelerin %36,0 ile en yüksek 1-10 arasında personel çalıştırmaktadır. Akabinde %22,7 ile 11-20 arası personel çalıştıran işletmeler gelmektedir, %18,7'si 41'den fazla personel çalıştırmaktadır, %13,3'ü ile 21-30 arası personel çalıştırmakta ve %9,3 ile en düşük 31-40 kişi çalıştıran işletmeler vardır.

İşletme sahibi ve insan kaynaklarının cevaplandığı anketler sonucu KOBİ'lerin faaliyet gösterdikleri sektörler aşağıdaki Tablo 3.'de gösterilmiştir.

Tablo 3. KOBİ'lerin Faaliyet Gösterdiği Sektörler Bakımından Dağılım

Sektör	Frekans	Yüzde
Orman Ürünleri-Mobilya	11	14,7
Demir-Çelik-Cam Kapı	9	12,0
Gıda-Süt ve Süt Mamülleri	23	30,7
Otomotiv-Tekstil	11	14,7
Elektrik-Elektronik-Hırdavat Mal. ve Diğer	21	28,0
Toplam	75	100,0

Tablo 3.'den görüleceği üzere işletmelerin faaliyet gösterdikleri sektörler bakacak olursak en yüksek %30,7 ile Gıda-Süt ve Süt Mamülleri yer almaktadır. Yakın bir oranla %28,0 ile Elektrik-Elektronik-Hırdavat Malzemeleri ve Diğer sektörler takip etmektedir. İki sektör %14,7 ile Orman Ürünleri-Mobilya ve Otomotiv-Tekstil sektörleri aynı oranda faaliyet göstermektedir. En düşük %12,0 ile Demir-Çelik,Cam-Kapı sektöründe işletmeler faaliyet göstermektedir.

6.2. Sınırsız İyileşme, İnovasyon ve KOBİ Performans Faktör Analizleri

Araştırma sonucu elde edilen bulgular, güvenilirlik ve geçerliliği test edilerek analiz edilmiştir.

Tablo 4.'de Sınırsız iyileşmeye ait güvenilirlik, geçerlilik ve faktör analizi bulguları verilmiştir.

Tablo 4. Sınırsız İyileşme Faktörüne İlişkin Bulgular

Faktör	Faktör Yüğü	Öz Değer	Varyans Açıklama Oranı (%)	Cronbach Alfa	Ortalama	KMO Değeri
Tüm yöneticiler eğitime katılmaktadır	,757	3,610	45,126	0,817	1,84	0,695
Tüm yöneticiler iyileştirmeye dahil edilmektedir	,869				1,81	
Örgüt yapısı bütün olarak iyileştirmeye dahil edilmektedir	,626				1,53	
Tüm işgörenler iyileştirmeye dahil edilmektedir	,707				1,57	
Tüm araçlar iyileştirmeye dahil edilmektedir	,624				1,32	
Tüm süreçler iyileştirmeye dahil edilmektedir	,714				1,42	
Tüm uygulamalar iyileştirmeye dahil edilmektedir	,589				1,53	
Tüm tedarikçiler iyileştirmeye dahil edilmektedir	,428				2,36	

Tablo 4.'den görüleceği üzere tüm ifadelerin faktör yükleri 0,4'in üzerinde olduğu için ölçekler kararlı kabul edilebilir ve analize uygun olduğunu görülmektedir. Öz değer 3,610 çıkmış ve öz değerlerin 1 den büyük olması bu çalışmanın bilimsel olarak uygun olduğunu ve ölçeklerin geçerli ve güvenilir

olduğunu göstermektedir. Kaiser-Meyer Olkin(KMO) değeri 0,695 çıkmış ve 0,60'nin üzerinde olduğu için örneklemin yeterliliğinin iyiliğini göstermektedir. Cronbach alpha katsayısı 0,817 olarak saptanmış ve 1.00 ile 0.80 arasında ise ölçek yüksek derecede güvenilir olduğu belirlenmiştir (Küçük, 2016: 229-232).

Tablo 5.' de İnovasyona ait güvenilirlik, geçerlilik ve faktör analizi bulguları verilmiştir.

Tablo 5. İnovasyon Faktörüne İlişkin Bulgular

Faktör	Faktör Yüğü	Öz Değer	Varyans Açıklama Oranı (%)	Cronbach Alfa	Ortalama	KMO Değeri
İşletmemiz, yeni yöntemlerin bulunmasında oldukça yenilikçidir	,779	3,158	52,637	0,797	1,69	0,708
İşletmemiz, sıklıkla yeni fikirler dener ve bunları hayata geçirmeye çalışır	,563				1,82	
İşletmemizde, yenilik çok riskli görülmez ve yeniliğe karşı konulmaz	,751				2,18	
İşletmemiz, yeni ürün/hizmet geliştirme konusunda çok önem verir	,636				1,44	
İşletmemizde, işlerin daha iyi yapılabilmesi için sürekli olarak yeni yollar/yöntemler aranır	,696				1,45	
İşletmemizde, yeni ürün/hizmet geliştirebilmek için yeterli ölçüde harcama yapılır	,754				1,54	

Tablo 5.'den görüleceği üzere çoğu ifadelerin faktör yükleri 0,4'in üzerinde olduğu için ölçekler kararlı kabul edilebilir ve analize uygun olduğunu görülmektedir. Öz değer 3,158 çıkmış ve öz değerlerin 1 den büyük olması bu çalışmanın bilimsel olarak uygun olduğunu ve ölçeklerin geçerli ve güvenilir olduğunu göstermektedir. Kaiser-Meyer Olkin(KMO) değeri 0,708 çıkmış ve 0,60'nin üzerinde olduğu için örneklemin yeterliliğinin iyiliğini göstermektedir. Cronbach alpha katsayısı 0,797 olarak saptanmış ve 0,60 ve 0,80 arasında ise ölçek oldukça güvenilir olduğu belirlenmiştir (Küçük, 2016: 229-232).

Tablo 6.'da KOBİ'lerin performansına ait güvenilirlik, geçerlilik ve faktör analizi bulguları verilmiştir.

Tablo 6. KOBİ'lerin Performansı Faktörüne İlişkin Bulgular

KOBİ Performans Faktörleri	Faktör Yüğü	Öz Değer	Varyans Açıklama Oranı (%)	Cronbach Alfa	Ortalama	KMO Değeri
Ürün ve servis kalitesi yükseliyor	,708	4,929	49,295	0,865	1,40	0,719
Verimlilik artıyor	,759				1,33	
Tamamlanmış ürünler ve servislerin müşteriye teslim zamanı kısalıyor	,451				1,46	
Müşteri şikayetleri azalıyor	,772				1,29	
Müşteri memnuniyeti seviyesi yükseliyor	,832				1,26	
Pazar, ürünlerimizdeki değişiklik ve yeniliklerimize rakiplerimize göre daha olumlu tepki verir	,462				1,38	
İşletmenizin pazar payı artmaktadır	,598				1,57	
İşletmenizin itibarı ve imajı artmaktadır	,572				1,18	
İşletmenizin satışları artmaktadır	,755				1,62	
İşletmenizin karlılığı artmaktadır	,710				2,14	

Tablo 6.'dan görüleceği üzere çoğu ifadelerin faktör yükleri 0,4'in üzerinde olduğu için ölçekler kararlı kabul edilebilir ve analize uygun olduğunu görülmektedir. Öz değer 4,929 çıkmış ve öz değerlerin 1 den büyük olması bu çalışmanın bilimsel olarak uygun olduğunu ve ölçeklerin geçerli ve güvenilir olduğunu göstermektedir. Kaiser-Meyer Olkin(KMO) değeri 0,719 çıkmış ve 0,60'nin üzerinde olduğu için örneklemin yeterliliğinin iyiliğini göstermektedir. Cronbach alpha katsayısı 0,719 olarak saptanmış ve 0,60 ve 0,80 arasında ise ölçek oldukça güvenilir olduğu belirlenmiştir (Küçük, 2016: 229-232).

6.3. Sınırsız İyileşme, İnovasyon ve KOBİ Performansı İlişkisi Korelasyon Analizi

Tablo 7.'de ise Sınırsız İyileşme ve İnovasyonun KOBİ'lerin Performans ilişkisi korelasyon sonuçları verilmektedir.

Sınırsız iyileşme ile KOBİ performansı arasındaki korelasyon katsayıları incelendiğinde iki değişken arasında $p < 0,01$ anlamlılık düzeylerinde pozitif yönlü ilişki olduğu belirlenmiştir. Korelasyon değeri 0,422 ve $0,40 < r < 0,60$

(Küçük: 2016: 249-250) olduğundan H_1 : " Sınırsız iyileşme ile KOBİ'lerin performansını arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki vardır" hipotezi; kabul edilmiştir.

Tablo 7. Sınırsız İyileşme ve İnovasyon İlişkisi

Değişkenler	Sınırsız İyileşme	İnovasyon	KOBİ Performansı
Sınırsız İyileşme	1	,471	,422
İnovasyon	,471	1	,514
KOBİ Performansı	,422	,514	1

İnovasyon ile KOBİ performansı arasındaki korelasyon katsayıları incelendiğinde iki değişken arasında $p < 0,01$ anlamlılık düzeylerinde pozitif yönlü ilişki olduğu belirlenmiştir. Korelasyon değeri 0,514 ve $0,40 < r < 0,60$ olduğundan H_2 : " İnovasyon ile KOBİ'lerin performansı arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki vardır" hipotezi kabul edilmiştir.

Sınırsız iyileşme ile inovasyon arasındaki korelasyon katsayıları incelendiğinde iki değişken arasında $p < 0,01$ anlamlılık düzeylerinde pozitif yönlü ilişki olduğu belirlenmiştir. Korelasyon değeri 0,471 ve yine $0,40 < r < 0,60$ olduğundan H_3 : " Sınırsız iyileşme ve inovasyonun arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki vardır" hipotezi kabul edilmiştir.

Korelasyon katsayılarına bakıldığında, üç değişken arasında $p < 0,05$ anlamlılık düzeyinde ve korelasyon değeri 0,422, 0,471, 0,514 bulunmuş ve $0,40 < r < 0,60$ (Küçük: 2016: 249-250) olduğundan değişkenler arasında doğru yönlü bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

6.4. Araştırma Değişkenleri ile Kontrol Değişkenleri Arasındaki Farklılığa Yönelik Bulgular

Sınırsız iyileşme, inovasyon ve KOBİ performansının işletmelerin faaliyet sürelerine göre farklılık gösterip göstermediğine yönelik yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 8.'de gösterilmiştir.

Tablo 8.'deki tek yönlü varyans analizi sonuçları incelendiğinde sınırsız iyileşme ile işletmelerin faaliyet süreleri arasında p değeri 0,127 olduğundan istatistiki olarak anlamlı bir farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. $p > 0,05$.

İnovasyon ile işletmelerin faaliyet süreleri arasında yapılan analizi sonucunda inovasyon ile işletmelerin faaliyet süreleri arasında p değeri 0,608 anlamlı bir farklılık bulunmadığı belirlenmiştir $p > 0,05$.

KOBİ performansı ile işletmelerin faaliyet süreleri arasında yapılan analiz sonucunda KOBİ performansı ile işletmelerin faaliyet süreleri arasında p değeri 0,187 olduğundan anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır, $p > ,05$.

Tablo 8. Araştırma Değişkenleri ile İşletmelerin Faaliyet Süreleri Arasındaki Farklılığa Yönelik Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Faaliyet Süresi	Sınırsız iyileşme				İnovasyon				KOBİ Performansı			
	Ort.	SS	F	p	Ort.	SS	F	p	Ort.	SS	F	p
5 yıldan az	1,88	,61	1,861	,127	1,71	,57	,680	,608	1,60	,60	1,589	,187
5-10 yıl	1,71	,46			1,81	,56			1,56	,38		
10-15 yıl	1,41	,38			1,81	,48			1,48	,43		
15-20 yıl	1,43	,34			1,50	,51			1,38	,51		
20 yıldan fazla	1,61	,50			1,58	,57			1,29	,29		

Böylece sınırsız iyileşme, inovasyon ve KOBİ performansı faaliyet süreleri bakımından işletmeler arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Sınırsız iyileşme, inovasyon ve KOBİ performansının işletmelerin personel sayılarına göre farklılık gösterip göstermediğine yönelik yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 9.'da gösterilmiştir.

Tablo 9. Araştırma Değişkenleri ile İşletmelerin Personel Sayıları Arasındaki Farklılığa Yönelik Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Personel Sayısı	Sınırsız İyileşme				İnovasyon				KOBİ Performansı			
	Ort.	SS	F	p	Ort.	SS	F	p	Ort.	SS	F	p
1-10	1,91	,60	2,967	,025	1,93	,52	2,766	,034	1,58	,43	1,300	,278
11-20	1,62	,48			1,67	,57			1,52	,63		
21-30	1,65	,43			1,48	,36			1,27	,24		
31-40	1,39	,16			1,59	,85			1,44	,37		
41'den fazla	1,43	,40			1,42	,33			1,32	,37		

Tablo 9'daki tek yönlü varyans analizi sonuçları incelendiğinde sınırsız iyileşme ile işletmelerin personel sayıları arasında p değeri 0,025 olduğundan istatistiki olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir, $p < ,05$.

İnovasyon ile işletmelerin personel sayıları arasında yapılan analizi sonucunda inovasyon ile işletmelerin personel sayıları arasında p değeri 0,034 olduğundan anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir, $p < ,05$.

KOBİ performansı ile işletmelerin personel sayıları arasında yapılan analiz sonucunda KOBİ performansı ile işletmelerin personel sayıları arasında p değeri 0,278 olduğundan anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir, $p > ,05$.

Böylece istihdam edilen personel sayısı bakımından işletmelerin ölçeği farklılıklarında, sınırsız iyileşme, inovasyon personel sayıları bakımından işletmeler arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık olduğu, KOBİ performansı ile personel sayıları bakımından işletmeler arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Sınırsız iyileşme, inovasyon ve KOBİ performansının işletmelerin buldukları sektörlere göre farklılık gösterip göstermediğine yönelik yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 10'da gösterilmiştir.

Tablo 10. Araştırma Değişkenleri ile İşletmelerin Buldukları Sektör Arasındaki Farklılığa Yönelik Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Sektör Türü	Sınırsız İyileşme				İnovasyon				KOBİ Performansı			
	Ort.	SS	F	p	Ort.	SS	F	p	Ort.	SS	F	p
Orman Ürünleri-Mobilya	1,45	,45	1,280	,286	1,39	,38	2,065	,095	1,39	,38	,600	,664
Demir Çelik-Cam Kapı	1,48	,43			1,51	,30			1,33	,30		
Gıda-Süt ve Süt M.	1,70	,59			1,78	,61			1,53	,61		
Otomotiv-Tekstil	1,69	,51			1,56	,42			1,38	,42		
Elektrik-Hırdavat Mal.ve Diğer	1,82	,49			1,88	,38			1,54	,38		

Tablo 10'daki tek yönlü varyans analizi sonuçları incelendiğinde sınırsız iyileşme ile işletmelerin buldukları sektör arasında p değeri 0,286 olduğundan istatistiki olarak anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir, $p > ,05$.

İnovasyon ile işletmelerin buldukları sektör arasında yapılan analizi sonucunda inovasyon ile işletmelerin buldukları sektör arasında p değeri 0,095 olduğundan anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir, $p > ,05$.

KOBİ performansı ile işletmelerin buldukları sektör arasında yapılan analiz sonucunda KOBİ performansı ile işletmelerin buldukları sektör arasında p değeri 0,664 olduğundan anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir, $p > ,05$.

Böylece sınırsız iyileşme, inovasyon ve KOBİ performansı sektörler bakımından işletmeler arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

VII. Tartışma

Carpinetti (2007) deki KOBİ'lerin inovasyon ve performans yönetimi çalışmasında sürekli yenilik ve performans ölçüm metotları ve araçları, stratejik hedeflerle ilgili iyileştirme eylemleri geliştirmek ve sonuçların izlenmesi için

KOBİ'lere uygulanmıştır. Bu çalışma KOBİ'lerde performans göstergelerinin geliştirilmesi ve kullanılması konusundaki inovasyonda işbirliği ve olgunluğun geliştirilmesine yardımcı olabileceği sonucuna varmıştır. İnovasyon ile KOBİ performansı arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu çalışmadaki sonuç araştırmamızı desteklemiştir.

Küçük (2011)deki Toplam Kalite Yönetiminde Bir Uygulama: Sınırsız İyileşme çalışmasında sürekli iyileştirme sınırlamalarını kaldırarak, bütün unsurlara sınırsız iyileşme uygulandığında TKY'nin başarısı ve örgüt performansının başarısı artacağı söylenmiştir ve bunun sürekli hale gelmesinde başarı sağlanacağı ifade edilmiştir. Yeni bir iyileştirme aracı olarak bulunan çalışmadaki araştırma bulgularında bazı unsurlar iyileştirme dışı bırakılmış ve her faktörden yüksek derece verim alınamamıştır. Bu araştırmada iyileştirme çalışmaları amacına ulaşmış ve işletme performansına etkisi anlamlı olduğu belirlenmiştir.

Guo ve arkadaşlarının (2017) deki inovasyonun fırsat tanıma sürecinin KOBİ performansını etkilediği araştırmasında pozitif ve anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç çalışmamızı destekler niteliktedir.

VII. Sonuç

Bu araştırma Sınırsız İyileşme ve İnovasyonun KOBİ'lerin Performans İlişkisinin ölçülmesi amaçlanmıştır. Araştırma için Kastamonu İli organize sanayi bölgesi ve küçük sanayi sitelerinde üretim işletmeleri seçilmiş ve 75 KOBİ ile anket yapılmıştır. Araştırmada işletme sahipleriyle bizzat görüşülmesi çalışmada doğru bilgiler için önemli bir avantaj sağlamaktadır.

Araştırmamızda işletmelerimizin demografik verilerine inceleyecek olursak firmalarımızın sektörlerindeki faaliyet süreleri çoğunluğu yirmi yıldan fazladır. Bu işletmelerin büyük bir kısmı aile işletmeleridir. Genellikle iki kuşaktır devam eden ve kurumsallaşan işletmeler faaliyetlerini sürdürmeye devam etmektedir. Aile işletmelerinin ülkemizdeki KOBİ'lerde büyük bir paya sahiptir.

İşletmelerimizin faaliyet sürelerinin bir diğer çoğunluğu beş yıldan az faaliyette olan firmalarımız mevcuttur. Bu işletmelerimiz sektöre atılmış yeni girişimcilerimizdir. Bu işletmelerimizin faaliyet gösterdiği sektörlerde fırsatları değerlendirerek giriş yapanlarının yanı sıra ülkemizde her gün talebin daha da arttığı girişimcilik destek programı sayesinde kendi işlerinin patronu olmakta büyük rol oynayan girişimcilerimiz de vardır.

Araştırmadaki demografik özelliklerden bir diğer husus ise işletmelerdeki çalışan sayılarıdır. Araştırmadaki işletmelerin çalışan sayılarına bakılacak olursa; bir kısmını mikro işletme düzeyinde, büyük bir kısmı aile işletmesi olarak faaliyet gösteren ve bir veya birkaç işletmeye ara malları üreten işletmeler olduğu ifade edilebilir.

İşletmelerin faaliyet gösterdikleri sektörler bakacak olursak araştırmamızda en çok gıda-süt ve süt mamulleri üretim işletmeleri yer almaktadır. Kastamonu ilinin coğrafi konumu ele alındığında ve verimli tarım ve hayvancılık ön planda olduğundan dolayı gıda-süt ve süt mamulleri üretimi ön planda gelmektedir. Gıda üretimlerinde Kastamonu yöresel lezzetlerinden olan çekme helva üretimi oldukça fazladır.

Orman ürünleri ve mobilya sektöründe üretimde vardır ve yine Kastamonu coğrafi yapısı gereği ormanlık alanları geniş olan bir ildir. Kastamonu Entegre Ağaç Sanayi ve SFC Entegre Orman Ürünleri Sanayi olmak üzere yaklaşık 30 yılı aşkın faaliyet gösteren firmalardır. Ağaç bazlı panel üretimlerinde Türkiye'de 1'inci, Avrupa'da 4'üncü, dünyada ise 7'inci sırada yer alan global bir güç haline gelmiştir.

Otomotiv ve tekstil sektöründe faaliyet gösteren işletmeler genellikle ara mamülleri üretmektedirler. Aynıısı Demir-Çelik-Cam kapı sektörü içinde söylemek mümkündür. Elektrik-Elektronik-Hırdavat Malzemeleri ve Diğer sektördeki araştırmamızda faaliyet gösteren sektörler arasındadır.

Sınırsız iyileşme ve inovasyonun KOBİ'lerin performans ilişkisine bakıldığında üç değişkeninde anlamlı olduğunu ve birbiriyle ilişkisi olduğu sonucuna varılmıştır. Sınırsız iyileşme ile inovasyonun KOBİ'lerin performansını etkilediği anlamlı çıkmıştır.

Araştırmamızda oluşturduğumuz H1, H2 ve H3 hipotezleri yapılan analizler sonucunda kabul edilmiştir.

IX. Öneriler

Bu araştırmanın ileride yapılacak olan çalışmalara, sınırsız iyileşme ve inovasyon konusuyla ilgilenen örgüt ve firmalara, yeni işletme kuracak olan girişimcilere yol gösterici olacağı düşünülerek, öneriler aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Sınırsız iyileşme, inovasyon ve KOBİ performansı ilişkilerinin istatistiksel olarak pozitif ve anlamlı olması var olan ve gelecekte kurulacak olan

işletmelerin performansı arttırmalarında çok önemli katkılarda bulunacaktır.

- Sınırsız iyileşme ile performans arasındaki ilişkinin anlamlı olması hem örgütlerde hem de işletmelerde iyileştirme çalışmalarını her alanda uygulayarak performanslarını maksimum düzeylere çıkarma noktasında katkı sağlayabilir.
- İnovasyon ve performans arasındaki ilişkinin anlamlı olması hem örgütlerde hem de işletmelerde yenilik çalışmalarının, her türlü ar-ge çalışmalarının performansı arttırdığından dolayı yöneticileri ve girişimcileri destekleyici olabilir.
- Sınırsız iyileşme ve inovasyon arasındaki ilişkinin anlamlılığı var olan performansı maksimum düzeylere çıkarmada birbiriyle uyumlu bir bağ olduğundan ikisinin ele alınarak uygulanması yarar sağlayabilir.
- İşletmelerde iyileştirme çalışmalarını bütün unsurlarda uygulamak için Sınırsız iyileşme kapsamında işletme sahiplerine, girişimcilere ve yöneticilere eğitimler verilmeli, bilgilendirilmeli ve iyileştirme çalışmaları geliştirilmelidir.
- İnovasyon kapsamında ar-ge çalışmalarına önem verilmeli, yeni yöntemler, yeni fikirler denenerek işletmelerde bu çalışmalar için yeterli ölçüde sermaye ayrılmalıdır.
- KOBİ'lerin itibar ve imajlarını arttırmaları ve bir marka haline gelmeleri için performanslarını arttırmalı, iyileştirme ve yeniliklerden kaçmamaları yarar sağlayabilir.
- KOBİ'lerin rekabetlerini sürdürebilmeleri ve pazar paylarını arttırmaları için her türlü yeniliklere açık olunmalı ve yeni ürün/hizmetler geliştirmeli fayda sağlayabilir.
- İyileşme ve yenilik konusu, firmaların odak noktaları haline gelmektedir. Bu çalışmalar hem var olan işletmelere hem de yeni işletme kuracak girişimcilere yol gösterici olabilir.
- Bu araştırma zaman ve maddi kısıtlardan dolayı sadece Kastamonu ili'nde gerçekleştirilmiştir. Bundan sonra yapılacak olan çalışmaların birden fazla ilde yapılması ve çeşitli sektörlerde uygulanması daha fazla fayda sağlayabilir.
- Yeni girişimcilere, devlet ve kurumların verdiği destekler ve ar-ge çalışmaları yapmasında teşvikler konusunda bilgilendirmelerin artırılması işletme kurmada ve ülke ekonomisine katkı sağlamada yararlı olabilir.

*Sınırsız İyileşme ve İnovasyonun KOBİ'lerin Performansı İle İlişkisi: Tr82 Bölgesinde
Bir Uygulama (pp. 51-68) Okan Ay*

- Çalışmamızdaki sonuçlara göre KOBİ'lerin yapılan iyileştirmeler ve yenilikler sonucunda performanslarını arttırmaları kârlılığını ve satışlarını arttırmada yarar sağlayabilmektedir.

KAYNAKÇA

- Barutçugil, İsmet (2002) Performans Yönetimi, Kariyer Yayıncılık, İstanbul
- Carpinetti, Luiz Cesar Ribeiro (2007) "Continuous Innovation and Performance Management of SME Clusters." *Creativity and Innovation Management*, vol. 16, no. 4, p. 376+
- Elçi, Şirin (2007) İnovasyon: Rekabetin ve Kalkınmanın Anahtarı, TYT yayın, İstanbul.
- Erdem, Barış ve diğerleri (2011), "Yenilikçilik ve İşletme Performansı İlişkisi: Antalya'da Etkinlik Gösteren 5 Yıldızlı Otel İşletmeleri Örneği", *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 26(2), 77-112.
- Guo, Hai (2017) "Opportunity recognition and SME performance: The mediating effect of business model innovation." *R & D Management*, June, p. 431+
- Küçük, Orhan (2011) "Toplam Kalite Yönetiminde Yeni Bir Uygulama: Sınırsız İyileşme", 11. Üretim Araştırmaları Sempozyumu, İstanbul
- Küçük, Orhan ve Kocaman, Gülşen (2014), "Müşteri Yönlülük, İnovasyon Yönlülük ve İşletme Performans İlişkisi: Bir Uygulama", *The Journal of Academic Social Science Studies*, Number:29, p. 37-52.
- Küçük, Orhan (2016) Toplam Kalite Yönetimi, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Küçük, Orhan (2016) Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Ekim Yayın, Bursa.
- Oslo Kılavuzu, "Yenilik Verilerinin Toplanması Ve Yorumlaması İçin İlkeler", 3.Baskı, OECD ve Eurostat Ortak Yayımı, TÜBİTAK, Ankara, 2005.
- Ural, Ayhan ve Kılıç, İbrahim (2013) Bilimsel Araştırma Süreci ve SPSS İle Veri Analizi, Detay Yayıncılık, Ankara.

